

Gryzelda Kałka-Toboła

Kraków - Nowa Huta. Krzesławice III. Stanowisko 41

Informator Archeologiczny : badania 14, 106-107

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ciepłowni "Wybrzeże". Pierwszy sezon badań. Osady - kultury pomorskiej i wczesnośredniowiecznej.

Stanowisko położone jest po wschodniej stronie jeziora Żarnowieckiego, w dolnej i środkowej części stożka napływowego, wychodzącego z rozcięcia erozyjnego zachodniej krawędzi Kępy Żarnowieckiej. Zasięg stanowiska wytyczono za pomocą szczegółowej inwentaryzacji materiału archeologicznego na powierzchni. Ustalono iż, zachodnią część stanowiska zajmuje osada wczesnośredniowieczna usytuowana wzdłuż brzegu jeziora, część środkową oraz wschodnią stanowiska osada kultury pomorskiej. Badaniami objęto powierzchnię 450 m², we wschodniej części stanowiska. Zarejestrowano 132, w tym: półziemianki, chaty naziemne, paleniska, piece, doły postupowe jak również dwa skupiska kamieni, fragmentów ceramiki i przepalonych kości - prawdopodobnie zniszczone groby. Materiał ruchomy pochodzący z osady stanowi ceramika, polepa, krzemienie i fragmenty kości.

Zabudowania osady tworzyły obiekty, głównie o charakterze naziemnym, wyznaczone przez dołki postupowe. W obrębie przestrzeni przez nie wytyczonych znajdowały się paleniska oraz jamy zasobowe. Na uwagę zasługuje fragment chaty we wnętrzu której znajdował się piec oraz dwie jamy zasobowe. Jedna z nich o kształcie prostokątnym w przekroju, zawierała dużą ilość ceramiki w tym sporo fragmentów talerzy. Jej wypełnisko tworzyły warstwy organiczne silnie przesycone popiołem. Piec /o funkcji trudnej do ustalenia na tym etapie badań/ w rzucie poziomym kolisty, w przekroju lejowaty posiadał ściany wyłożone silnie przepalonymi kamieniami, zalegającymi w intensywnej spaleniznie, wewnątrz pieca wypełniała duża ilość kamieni i piasku z próchnicą. Wszystkie z dotychczas zarejestrowanych chat są usytuowane na osi NW-SE. Bliższe sprecyzowanie chronologii osady, datowanej ogólnie na okres trwania kultury pomorskiej, będzie możliwe po przeprowadzeniu dalszych badań.

Materiały zabytkowe i dokumentacja znajdują się w PP PKZ PAK O/Gdańsk.

KRAKÓW-NOWA HUTA
Krzesławice III
Stanowisko 41

Muzeum Archeologiczne
w Krakowie
Oddział w Nowej Hucie

Badania prowadziła mgr Gryzelda Kałka-Toboła.
Finansowała Huta im. Lenina. Trzeci sezon badań. Osada z okresu lateńskiego i neolitu.

Celem prac było określenie zasięgu osadnictwa grupy tynieckiej kultury celtoprzeworskiej. Przekopano 5 arów. Odkryto kilkadziesiąt jam zasobowych, ziemianek, palenisk oraz prostokątną chatę zagłębioną w ziemi ze śladami słupów pośrodku, prawdopodobnie związanych z konstrukcją dachu.

W warstwie kulturowej oraz w obiektach znaleziono bardzo liczne fragmenty ceramiczne cienkościenne, toczone na kole malowane czerwono, biało i popielatoniebiesko. Wystąpiła również duża ilość ceramiki ręcznie lepionej typu późnolateńskiego, w tym fragmenty mis, kubków, naczyń wiaderkowatych, ceramika grafitowa, fragmenty naczyń zasobowych oraz sporo grud polepy, żużla i kości zwierzęcych.

W obiektach natrafiono na całe naczynia - misy, kubki oraz 2 paciorki bursztynowe, okruchy bursztynu, szpilę brązową, zapinkę brązową zbliżoną do typu Almgren 18 prawdopodobnie faza LTD₂, także dłutko i szydło żelazne i bliżej nieokreślone przedmioty żelazne. W jednym z obiektów obok ceramiki malowanej-toczonej i ręcznie lepionej natrafiono na rumowisko składające się z grud polepy różnej wielkości noszącej ślady konstrukcji oraz dużej ilości żużla żelazistego, co wskazywałoby na pozostałości z pieca hutniczego.

Osadnictwo neolityczne reprezentowane było przez materiał związany z kulturą ceramiki wstęgowej rytej pochodzący w większości ze złoża wtórnego oraz kulturą lendzielską.

Badania będą kontynuowane.

KROSNO, gm. Pasłęk
woj. elbląskie

patrz
okres lateński

NOWY TARG, gm. Stary Targ
woj. elbląskie
Stanowisko 6

patrz
okres wpływów rzymskich

LUZINO
woj. gdańskie
Stanowisko 17

Muzeum Archeologiczne
w Gdańsku

Badania prowadziła mgr Barbara Wiącek.
Finansowało Muzeum Archeologiczne w Gdańsku.
Drugi /po przerwie/ sezon badań, Osada produkcyjna kultury wschodniopomorskiej.

Badaniami objęto północno-wschodnią część osady. Zbadano 1,5 ara. Odkryto 5 następnych palenisk i jeden obiekt o bliżej nieokreślonej funkcji i chronologii. Paleniska występowały w przeciwieństwie do uprzednich w dużym rozrzucie na głębokości od 30 do 50 cm. Występowały na piaszczystym podłożu. Inwentarz stanowiły: węgiel drzewny i ułamki ceramiczne. Ceramika występowała także i w warstwie piasku. Rzadkie występowanie palenisk może świadczyć o uchwyceniu skraju osady.

Badania będą kontynuowane.